

NEJVYŠŠÍ SOUD

Mgr. Petr TOMÍČEK
vedoucí oddělení styku s veřejností

Brno, 8. 7. 2020
sp. zn. Zin 115/2020

spolek Enfant terrible Tchéquie,
IČO 02031957,
U Pentlovky 466/7,
181 00 Praha 8 - Troja
ID DS: 7bwvu2d

Poskytnutí informace podle § 14 odst. 5 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“)

Vážení,

Nejvyšší soud jako povinný subjekt podle § 2 odst. 1 informačního zákona obdržel dne 25. 6. 2020 Vaši žádost sp. zn. Zin 115/2020, v následujícím znění:

„Vážení,

média zprostředkovala informaci, že předseda Nejvyššího soudu chce do několika měsíců připravit jednotné stanovisko, které by soudce navedlo při řešení soudních sporů kvůli odškodnění za ztráty v době koronaviru, na jehož vzniku se dohodl s civilním kolegiem soudu, aby tak justice dala jasný a srozumitelný signál, jaký má na koronavirové žaloby v obecné rovině názor a aby byla vyzpytatelná a transparentní.

Podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů, žádáme o poskytnutí obdobného stanoviska Nejvyššího soudu, pokud existuje, pro řešení soudních sporů o náhradu škody či újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem.“

K Vaší žádosti povinný subjekt sděluje, že žádné „*obdobné stanovisko Nejvyššího soudu pro řešení soudních sporů o náhradu škody či újmy podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem*“ neexistuje. K tomuto závěru dospěl povinný subjekt na základě kontroly dosud vydaných stanovisek vydaných občanskoprávním a obchodním kolegiem Nejvyššího soudu. Povinný subjekt projednávanou informační žádost navíc konzultoval i s řídicím předsedou soudního oddělení č. 30 JUDr. Pavlem Simonem, jehož soudci zasedají ve specializovaném soudním senátu ve věcech sporů o náhradu škody a nemajetkové újmy způsobené při výkonu veřejné moci podle zákona č. 82/1998 Sb. K dotazu předseda senátu občanskoprávního a obchodního kolegia JUDr. Pavel Simon jednoznačně vyloučil, že by v minulosti Nejvyšší soud (občanskoprávní a obchodní kolegium) takové stanovisko vydal.

Nicméně, na okraj, Vás povinný subjekt upozorňuje na Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 8. 6. 2016, sp. zn. **Cpjn 31/2014**. To se však zabývalo problematikou výkladu § 31 odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci

rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve vztahu k nákladům na právní zastoupení vynaloženým v řízení o ústavní stížnosti na odstranění nezákonného rozhodnutí.

Předmětné stanovisko je veřejně dostupné z následujícího odkazu:

http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/D28AFA027474987EC1257FD3002FFD C9?openDocument&Highlight=0,

Vzhledem k povaze Vaší žádosti vyhodnotil povinný subjekt jako vhodné doplnit poskytované vyjádření o určitý kontext, který se k předmětu zájmu Vaší žádosti vztahuje. Níže proto vybral z rozhovorů poskytnutých předsedou Nejvyššího soudu následující citace (zvýrazněny novinářské dotazy, podtržení doplněno povinným subjektem):

„Po svém jmenování jste mluvil také o možnosti, že by Nejvyšší soud mohl vydat manuál, jak přistupovat k případným sporům o náhradu škody v důsledku epidemie koronaviru, respektive v důsledku těch plošných opatření proti epidemii. Následovala kritika některých právníků včetně námitek, že by tím Nejvyšší soud překročil své pravomoci. Upustíte po té kritice od toho nápadu, nebo na tom budete stále pracovat?

On ten nápad byl možná trochu nesprávně pochopen. Možná kdybych měl větší prostor, abych to vysvětlil, ale odpovídal jsem na řadu otázek, takže jsem neměl prostor některé otázky dál rozvíjet a jaksi vysvětlovat, takže z toho zřejmě vzniklo trošku i nedorozumění. Ta má myšlenka, když to tak trochu rozvedu a teď prostor doufám budu mít, spočívá v tom, že jsem samozřejmě nemyslel manuál k tomu, aby si jej někde občan naší republiky koupil v trafice nebo v knihkupectví a na základě toho postupoval při vymáhání případné škody v důsledku epidemie nebo nouzového stavu.

Ale spočívala v tom, že se domluvím s občanskoprávním kolegiem, v jaké formě to bude nejlepší a v jaké formě by bylo schůdné, abychom vytvořili, nikoli pro občana jako takového, ale pro soudy určitou metodiku, podle které by se jednotně dalo rozhodovat a co nejjednodušším způsobem by se dalo vyeliminovat, které žaloby mají nějaký význam, případně které jsou zcela bezpředmětné. Připodobnil bych k tomu obdobnou metodiku, kterou před několika roky vydali na Nejvyšším soudě ve vztahu k náhradám nemajetkových újem. Tam jsme v podstatě také vycházeli z toho, jaká je praxe na soudech a na základě toho se stanovily nějaké mantinely, případně kritéria.

Já se omlouvám, že vám do toho skáču, ale ten rozdíl je v tom, že tady zatím praxe není. K mé otázce, to znamená, že tu myšlenku stále máte v hlavě, stále počítáte s tím, že byste to připravili?

Takto, k té praxi bych se vrátil v tom směru, že samozřejmě bude podáno prvních několik žalob, bude prvních několik rozhodnutí a my jsme vcelku rychle schopni tato rozhodnutí zpracovat, reagovat na ně a tím judikaturu sjednotit.

Rozhovor je veřejně dostupný z následujícího odkazu:

https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/petr-angyalossy-rozhovor-nejvyssi-soud_2005271644_miz

Dále např. následující citace: ***„Na Městském soudě v Praze už leží řada žalob na náhradu škody, které podnikatelům způsobilo koronavirové vypnutí ekonomiky, kdy stát mnoha lidem znemožnil podnikání. V poslední instanci skončí ty žaloby u vás. Už jste se na Nejvyšším soudu s kolegy dohodli na strategii, jak budete k takovým žalobám přistupovat?***

Nezapomeňte, že ta situace, ve které se vláda rozhodovala, byla mimořádná. V rekordně krátkém čase, kdy o viru nikdo nevěděl skoro nic, se musela rozhodnout a balancovat mezi ochranou životů a omezením některých práv a svobod a výraznými ekonomickými ztrátami. S kolegy na Nejvyšším soudu vedeme zásadní debaty, jak se k těm žalobám postavit. Přemýšlíme o nějakém systematickém návodu, který by dal soudům najevo, jak by se mělo v takových případech rozhodovat. Jaké rozhodnutí mohou očekávat od nás. Naší rolí je i sjednocování judikatury. Zároveň bychom chtěli i lidem vyslat jasný signál, aby se v nich nevytvářela falešná očekávání, s jakými žalobami mohou uspět. Druhou možností je, že se dohodneme se soudy, kam žaloby přijdou, aby nám daly vědět. Mohli jsme je mapovat a hledat strategii, jak se k nim postavit. Dnes už tady máme nějaké vodítko v tom, že k situaci se postavili sami advokáti. V bulletinu Advokátní komory vyšel článek docenta Filipa Melzera z Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Sami advokáti v něm vysvětlují svým klientům, že náhrada škod by měla být v takových případech omezená. Je to fakticky vzkaz jejich klientům, v jakých případech mají reálnou šanci u soudu náhradu škody získat. Ty šance vidí jako hodně omezené.“

Citovaná část rozhovoru je veřejně dostupná z následujícího odkazu:

<https://echo24.cz/a/S3qKV/nehceme-aby-lide-zili-v-iluzi-ze-mohou-s-zalobami-uspet-rika-novy-sef-nejvyssiho-soudu>

Případně též v dalších rozhovorech je zmiňována možnost určitého „workshopu“ formou diskuse mezi soudci Nejvyššího soudu a soudci nižších stupňů soudní soustavy nad stávající judikaturou, která by se mohla vztahovat na „koronavirovou“ situaci (blíže viz např. rozhovor ze dne 1. 7. 2020 na stanici ČRo Plus).

Případně viz citace z článku ze dne 26. 6. 2020: „Vyřešili jsme to v tom smyslu, že jsem odeslal předsedům soudů, kterých by se to mělo dotýkat, takový návrh, že náš soud pro jejich soudce uspořádá tzv. workshop. Tam by se naši kolegové, kteří se touto problematikou zabývají, s nimi zamysleli nad stávající judikaturou, na kolik ji lze použít na situaci okolo koronavirové pandemie,“ řekl Právu Angyalossy.“

Dostupné z odkazu <https://www.novinky.cz/krimi/clanek/nejvyssi-soud-chce-ucit-jak-resit-zaloby-kvuli-koronaviru-40328475>

Poučení: Pokud se způsobem vyřízení žádosti nesouhlasíte, můžete podle § 16a odst. 1 informačního zákona podat stížnost do 30 dnů od doručení této informace. Stížnost se podává přímo k povinnému subjektu, který informaci poskytl.

S pozdravem

Mgr. Petr Tomíček
vedoucí oddělení styku s veřejností,
pověřený vyřizováním žádostí podle informačního zákona